אין דער וועלט פון טעאטער און מואוויס

ארום דעם סטענדערד טעאטער

פון י. זינגער.

די זומער־פוינעל קומען צו אונז אלע מיידלאך, מוזען איהר קומען זעהן, ביים אָנפאנג פון זומער. זיי פארשאפען אונז פארגעניגען מיט זייער סוויטשערען, שפּרינגען און פליהען, און פארלאָזען אונז ביים אָנקומען פון אומעטיגען ווינטער.

אקטיאָרען קומען צו אונז ביים אָנ־קומען פון ווינטער. זיי אמוזירען אונז מיט זייער זינגען, טאנצען און שפּיעלען, און פאָהרען פון אונז אוועק, ביים אָנהויב פון זומער.

שבת צו־נאכטס איז געווען די לעצ־טע פאָרשטעלונג פון דער שוישפּיעלער־טרופּע, וועלכע האט אונז אמוזירט דעם גאנצען סעזאָן.

הער עקסלער, דער דירעקטאר פון סטענדערד טעאטער, האט אלע שוישפּילער ארויסגעפיהרט אויף דער ביהנע, צוזאמען מיט זייער מענערדשער מר. יאנגמאן, און זיי האָבען זיך מיט אונז געזעגענט, גע־זאָגט א הארצליכען זייט געזונד.

הער עקסלערן האט אויך ביי דער געלעגענהייט באדאנקט דעם „אידישען זשורנאל" מיט זיינע מיטארבייטער, פאר דער ווארימער סימפּאטיע, וואס מיר ציי־גען ארויס צום אידישען טעאטער.

* * *

אקטיאָרען זיינען אָבער ניט קיין פויגעל. — זיי זענען מענשען! און ווען זיי זעצען זיך איין אזא לאנגע צייט אין א שטאָדט, ווערען זיי ווי אונזערע איי־גענע. מיר פארגעסען זיך נאָר אז זיי זע־נען פרעמדע, און ווען עס קומט די צייט ווען זיי דארפען זיך פון אונז שיידען, פיהלען מיר דעם זעלבען וועה, ווי אונזערע ליעבסטע און טייערסטע פאָהרען פון אונז אוועק.

א הארצליכען פאָהר געזונד, אייך ליי־בע שוישפּיעלער!

א הארצליכען פאָהר געזונד אייך ליעבע מאדאם שאפּירא. מאדאם קאנער, עני דושאזעפסאָן, מיס סילי ליפּצין!

א הארצליכען פאָהר געזונד אייך, חער צוויינ, פישעלעוויטש, בלום און פיינשטיין.

א הארצליכען פאָהר געזונד אייך, מר. יאנגמאן.

א דאנק אייך פאר דעם, וואס איהר האט אונז אמוזירט און פארשאפט פאר־גענגען.

לאָמיר האָפען, אז מיר פארבלייבען די בעסטע פריינד און מיט פיעלע פון אייך וועלען מיר זיך נאָך ווידער זעהן!

* * *

אונזער פסח'דיגער אטרעקשאן איז געווען די בעקאנטע סובערטין נעלי קעס־מאן.

די ערשטע טעג האָט זי אויפגעפיהרט „דאס חזן'דעל", א פיעסע מיט וועלכער זי טרעוועלט ארום, און וועלכע זי האט שוין ביי אונז אמאָל געשפּיעלט.

די צווייטע טעג, א פיעסע מיט'ן נאָמען „דאס מיידעל פון בונעאָס איירעס". ווי דער קאָכער פארזיכערט איז אונזער מאראנטא טאקי די נעבענשטע שטאדט, וואָס איז באנליקט געווארען פון דעם רבונו של עולם צו האָבען די זכיה, אז די פיעסע זאָל אין איהר צום ערשטען מאָל דערזעהן די ליכטיגע וועלט.

עס איז אויך א פיעסע מיט א קנאק, זי האט א מיסטר השכל.

דער מחבר האט אונז אנגעזאגט, אז נעלי קעסמאן איז וואָס מיר רופען א „לייף וואיער". א פלאַם־פייערדיגע סובערט־טין. זי איז געבענשט מיט א טאלאנט צו זיין אויס'ן סטיידיש לעבעדיג, פרעהלאך און לוסטיג, אונז אמוזירען מיט איהרע שפּיצלאך און שטיפערייען, און אין „דאס מיידעל פון בונעאָס איירעס" האָט זי ניט קיין ראָליען וואו דאָס ארויסצואווייזען.

נעלי קעסמאן איז לעבעדיג, בויגעדיג, פלינק, מיט אלע מעלות און מיט חן פאר א שטיפערין, אָבער ניט פאר א מאָראל פרעדיגערין. זי איז ניט באשאפען צו זיין א רביצין.

דער וואָס געהט זעהן נעלי קעסמאן געהט ניט זעהן ו ו אָ ס זי שפּיעלט, נאָר ו ו י זי שפּיעלט.

פאר איהר איז ניט קיין פיעסע מיט א מוסר השכל.

זי דארף א פיעסע מיט לוסט און לעבען.

נעלי קעסמאן דארף ניט קיין מוסר־השכל פאר אן אינהאלט.

זי אליין מיט איהר לעבעדיגקייט דארף זיין דער אינהאלט.

גאנץ מעגליך, אז דער וואָס איז גע־קומען זעהן א פיעסע, איז טאקי אוועק צופרידען.

דער וואָס איז אָבער געקומען זעהן נעלי קעסמאן איז אוועק ענטטישט. ווייל אין „דאס מיידעל פון בונעאָס איירעס" האָט ער נאָר געזעהן א גאנץ געזעהנליכע אקטריסע, ניט נעלי קעסמאן, די פאפּו־לערע סובערטין.

מאכט פון נעלי קעסמאן וועלכען ליץ איהר ווילט נאָר אליין.

א חזן'דעל, א ליופער, א בלאָפער, א פייטער, א שדכן, אבי נאָר א שטיפער, אָבער נאָר ניט פאר קיין מאָראל־פּרע־דיגערין. ווייל קוים שפּיעלט זי ערנסטע ראָלען, דאן איז איהר גאנצער טאלאנט פארלאָרען!

ערשטער אטרעקשאן היינט אין סטענדערד

די באזוכער פון סטענדערד טעאטער, וועלכע היינט אוועגט „האָבען א געלעגענ־הייט צו זעהן דעם ערשטען טעאטער אט־

נייטען גאָלדבערג.

רעקשאן דעם סעזאָן. אונטער דער פיה־רערשאפט פון נייטען און ראָזע גאָלדבערג, צוזאמען מיט א נייע קאָמפּאניע, וועלכע פאָהרען איצט ארום שפּיעלען איבער דער פראווינץ.

חנה גאָלדבערג

די גאָלדענבערגס צוזאמען מיט א. און עטעל דאָרף, איזידאר מעלצער, און אנדערע שוישפּיעלער טרעטען אויף אין „נעדעמערדשטע קינדער". און ווי זיי לאָזען וויסען, וועלען קליינע קינדער ניט קענען אריינקומען אין טעאטער.

די קאָמפּאניע בלייבט דאָ אויף פאר פרייטאג און שבת, ווען זיי וועלען געבען דריי פאָרשטעלונגען.

הייַנטיגע וואך אין די טעאטערס

קאָנסערוואָטאָרי סטרינג קוואַרטעט גיט היינט זעקסטען רעסייטעל.

דער זעקסטער רעסייטעל פון טשעימבער מוזיק וועט היינט 8.30 אוועגט געגעבען ווערען פון דעם קאָנסערוואָטאָרי סטרינג קוואַרטעט. וועלכער באשטעהט פון אליהו ספּיוואק, הערלד סאמבערג, דאָנאלד הענס און לעא סמיט. זיי ווערען ארויסגעהאָלפען פון אלבערטא גורעראַ, פּיאניסט.

דער רעסייטעל וועט פאָרקומען אין קאָנצערט האָל, און דער פּראָגראַם וועט איינשליסען נומערען פון בעטהאָווען, ערנסט בלאָך, שומאַן.

גארדען טעאטער און דאטשעס טעאטער.

אין גארדען טעאטער קאָרנער קאָלעדזש און ספּעדיינא און אין דאטשעס טעאטער קאָרנער דאנדעס און מארקהאם סטריט, וועלען היינטיגע וואָך געוויזען ווערען דיי זעלבע בילדער, היינט און מארגען ווערט אין ביידע טעאטערס געוויזען א בילד, „יט'ן נאָמען „די „טרעפּעפּער", פיטשר־רענדיג גלאָריא סווענסאָן. דאָס דאָזיגע בילד ווערט פארדרעבענט אלס דאָס בעסטע וואָס איז ווען געשאפען געווארען פון דער באריהמטער מואוי אקטריסע גלאָריא סווענסאָן.

עס איז נאטירליך א שעהנע ליעבעס געשיכטע וועלכע איז זעהר דראמאטיש און אויסגעהאלטען.

דאָנערשטאג, פרייטאג און שבת, ווערט אין ביידע טעאטערס געוויזען א בילד וועלכע רעדט פאר זיך אליין. דאָס איז „דיזראעלי", מיט דזשאָרדזש ארלים אין דער הויפּט ראָליע. „דיזראעלי" האָט געמאכט א רושם, איבעראל, וואו עס איז געוויזען געווארען.

עס זענען אויך פאראן אנדערע אטרעקשאנס.

ליבערטי טעאטער.

אין ליבערטי טעאטער ווערט היינט און מארגען געוויזען א בילד וואָס רופט זיך „דאָס ווייטע ווייב", פיטשערעדיג האָנעראד נאָעל און ליליא לי. אויך א „עפּסט" פון אנדערע אויסגעצייכענטע אקטיאָרען. דאָס איז א הונדערט פּראָצענ־טיגע ריידענדיגע בילד. שילדערענדיג א דראמאטישע ליעבעס־איבערלעבונג וואָס לאָזט איבער א שטארקען איינדרוק אויף די צושויער.

אָבער אויסער דעם דאָזיגען בילד זע־נען אויך פאראן אנדערע אטרעקשאנס. ווי צום ביישפּיעל א הארציג ריידענדיגע קאָמעדיע, א נייעס־פּיטשור, א פאבעל און אנדערעס.

אין אפּטאון טעאטער

א וואונדערבארער שעהנער פּראָגראַם איז צוגעגרייט היינטיגע וואָך אין אפּטאון טעאטער, לכבוד דער פסח וואָך.

דזשעק ארטור, וועלכער צייכענט זיך אלע מאָל אויס מיט זיין וואונדערבארער דעקאָראַטיווע אויסשטאטונגען, האָט היינ־טיגע וואָך אלעס איבערטראפען.

דער צו איז דער פּראָגראַם אזעלכער פון וועלכען די צושויער ווערען ענטציפּט.

עס לוינט זיך צו זעהן דעם פּראָגראַם אין אפּטאון טעאטער היינטיגע וואָך.

פיקפארד טעאטער און קאָלעדזש פלעי־הויז טעאטער

אין די ביידע דערמאָהנטע טעאטערס ווערט געוויזען, היינט און מארגען א וואונ־דערבארע בילד וואָס האָט זעהר „אָנגערי־סען" צווישען דעם אידישען טעאטער־גע־הענדען עולם. דאָס דאָזיגע בילד רופט זיך „דער קיבעצער" מיט הערי גרין (אן דער שפּיץ. עס באטייליגען זיך אויך מערי ברייען, נעיל האמילטאן, אלבערט גרין און אנדערע.

הערי גרין, אלס דער קיבעצער, רופט ארויס ביים עולם א יום מיט הארציגען גע־לעכטער. ער ווייסט אלעס. ער ווייסט ווע־נען ליעבע, ווענען גאָלד, ווענען דעם סטאק מארקעט, ווענען בייביס, ווענען דעם יונ־גען דור און וואָס ווייסט ער ניט ניט? אלעס איז פאר איהם אָפען און אלעס ווייסט ער.

עס זענען אויך פאראן אנדערע פי־טשורס.

לאוס טעאטער

דושין קראוופארד, די באריהמטע מואוויי־אקטריסע, וועלכע האָט באוויזען צו שאפען זיך א באדייטענדען נאָמען אין דער מואוויי־וועלט, ווערט היינטיגע וואָך געוויזען אין לאוס טעאטער, אין א בילד וואָס רופט זיך „מאנטאנא מין". דאָס בילד איז א שילדערונג פון דעם בערגיגען לעבען, מיט אלע אוועגטורעס וואָס דאָס דאָזיגע לעבען ברענגט מיט זיך.

אויסער דעם בילד איז אויך פאראן א שעהנע, ריידענדיגע אָמעדיע, פון וואָס האָט שטארק הנאה. דערצו איז פאראן דער וועכענטליכער וואָדעוויל פון פינף אויסגעצייכענטע אקטען. עס איז אויך פאראן א נייעס־פּיטשור אין אנדערע אטרעקשאנס.

שעיס טעאטער

„דאָס ליער פון מערב" איז דער נאָ־מען פון דעם בילד וואָס ווערט די נאנצע היינטיגע וואָך געוויזען אין שעיס טעא־טער. דזשאָהן באלס שפּיעלט די הויפּט ראָליע. עס באטייליגען זיך אויך ווייזען סענאל, דזשאו בראון און אנדערע. דאָס איז א ראָמאנטישע געשיכטע פון דעם מערב לעבען. עס איז קאָלירייך און אינ־טערעסאנט. עס איז בעארבייט געווארען פון דער גרויסער מוזיקאלישער אפּערעטע „רעינבאו".

אויפ'ן סטיידזש איז פאראן א גר־מער וואָס רופט זיך „זכרונות פון גרויסע קאָמפּאָזיטארען". עס איז א נומער פון געזאנג, דערצו איז אויך פאראן, די באַ־געזאנג, דערצו איז אויך פאראן, די בא־לעדהרט, אז ער האָט דעם מאנוסקריפּט געקויפט ביי אן אונבעקאנטען.

אויפנעדעקט א גנבה פון א ווערט־פולען אידישען מאנוסקריפּט

אין א בעקאנטער פראנקפּארטער אי־דישער אנטיקוואַרען בוכהאנדלונג איז גע־קומען א פּערזאָן און פּאָרגעשלאָגען פאר־קויפען א ווערטפולע פּערגאמענט האנד־שריפט. דער מאנוסקריפּט האָט ענטהאל־טען א רש"י פּירוש צו די נביאים און האָט געשטאמט פון 14־טען יאָהר הונדערט. ווי אויך א פּירוש צום מחזור פון 12־טען יאָהר־הונדערט. די בוכהאנדלונג האָט דעם מאנוסקריפּט געקויפט. קורץ נאכדעם איז ערשיענען פון דרוק דאָס 20־טע באנד פון „יאהרבוך פון דער אידיש ליטעראַרישער געזעלשאפט", אין וועלכער דער מאנוס־קריפּט איז געווען נענוי בעשריבען און אפילו טייל־ווייז פאָטאָגראפירט. ווי עס האָט זיך ארויסגעוויזען, האָט דער ראָזו־מענט אָנגעהערט צו דער מיטעל־דייטשער שטאאטס ביבליאָטעק, וועלכע האָט אפילו נאָך ניט געהאט באמערקונג, אז דער מאנו־סקריפּט איז צוגעגעבען געווארען.

א דאנק דער ענערגישער אקציע פון דער פּאָליציי איז געלונגען צו געפינען און ארעסטירען דעם פארקויפער פון מאנו־סקריפּט, א קריסט, וועלכער האָט ער־לעדהרט, אז ער האָט דעם מאנוסקריפּט געקויפט ביי אן אונבעקאנטען.

פּרעזידענט מאסאריק איז פּרעזידענט פון א חברה משניות

פון פּראג מעלדעט מען:

די מונקאטשער קהלת פארוואלטונג האָט איבערגעשיקט דעם פּרעזידענט מאַ־סאריק אלס מתנה צו זיין 80 יעהריגען געבורטס טאג א ש"ס אין א פּראכט באנד. די „חברה משניות" אין ראבאווא האָט בעת א סיום ספר געווענהלט דעם פּרעזי־דענט מאסאריק אלס עהרען פּרעזידענט פון דער חברה. פּראפ. מאסאריק האָט אנ־גענומען די אבעהרונג.

ארבייטסלאזע אטאקי־רען שטאדט ראט, 2 טויט 19 פאראוואונדעט

ווארשא, אפּריל 20.

צוויי מענשען זענען דער'הרג'עט גע־ווארען אין 19 זענען פּאראוואונדעט גע־ווארען אין ארבייטסלאזע ראיאָטען, וואָס האָבען היינט פּלוצלינג אויסגעבראָכען אין ווארשא.

די אומרוהיגן האָבען זיך אָנגעפאנ־גען, ווען די ארבייטסלאזע האָבען באַמ־באדירט דעם שטאָדט־ראט, אלס פּראָ־טעסט געגען דעם, וואָס מען האָט ניט אויסגעצאָהלט דעם ארבייטסלאָזען בענע־פיט, וואָס זיי קומט. די בענעפיטס, וועל־כען, געווענהליך, אויסגעצאָהלט מאָנטאָג. דעם מאָנטאָג האָט מען געזאָגט די אר־בייטער, אז מען האָט נאָך ניט דערהאל־טען דאָס געלט. און מען וועט עס באקו־מען פרייטאָג. אָבער ווען פרייטאָג איז געקומען און דאָס געלט איז נאָך ניט גע־ווען, האָט ביי די ארבייטער געפּלאַצט דאָס געדולד.

היינטיגע וואך אין די טעאטערס

אימפּיריעל טעאטער

אין אימפּיריעל טעאטער (געווענענער פּענטיידזשעס) איז אראנזשירט געווארען לבוד דער „איסטער" וואָך, א רייכער סטיידזש פּראָגראַם, און איך א שעהנער סקרין פיטשור. עס איז א ראָמאנס, וואָס איז זעהר שעהן געפיטשערט געווארען. זעען גרעי, ווערט געזעהן אין א בילד וואָס רופט זיך „דאָס ליכט פון די מערב־שטערען'. דאָס דאָזיגע בילד איז דאָס ערשטע, וואו מען הערט זעען גרעי ריידען. אינ'ם בילד באטייליגט זיך אויך א „קעסט" פון אנדערע פּאָפּולערע מואוויי־אקטיאָרען, איינשליסענדיג הערי גרין, פון זיין באריהמט בילד „דער קיבעצער".

אויפ'ן סטיידזש איז פאראן א גר־מער וואָס רופט זיך „זכרונות פון גרויסע קאָמפּאָזיטאָרען". עס איז א נומער פון געזאנג, דערצו איז אויך פאראן, די בא־גלייטהרט, אז ער האָט דעם מאנוסקריפּט געקויפט ביי אן אונבעקאנטען.

פּרעזידענט מאסאריק איז פּרעזידענט פון א חברה משניות

פון פּראג מעלדעט מען:

די מונקאטשער קהלת פארוואלטונג האָט איבערגעשיקט דעם פּרעזידענט מאַ־סאריק אלס מתנה צו זיין 80 יעהריגען געבורטס טאג א ש"ס אין א פּראכט באנד. די „חברה משניות" אין ראבאווא האָט בעת א סיום ספר געווענהלט דעם פּרעזי־דענט מאסאריק אלס עהרען פּרעזידענט פון דער חברה. פּראפ. מאסאריק האָט אנ־גענומען די אבעהרונג.

עלטערען פארשטעהען דער בייבי'ס שפּראך

„מיר האָבען געמיינט אז מיר פארלי־רען אונזער בייבי בעת א ציינלאך האָ־בען געוואקסען" — זאָגט א קענטאקי'ער מוטער. „ער האָט ניט געקענט פארדייען קיין זאָך און איך געווארען אפּגעצעהרט, אין א בילד וואָס רופט זיך „מאנטאנא מין". דאָס בילד איז א שילדערונג פון דעם בערגיגען לעבען, מיט אלע אוועגטורעס וואָס דאָס דאָזיגע לעבען ברענגט מיט זיך.

אויסער דעם בילד איז אויך פאראן א שעהנע, ריידענדיגע אָמעדיע, פון וואָס דער עולם האָט שטארק הנאה. דערצו איז פאראן אנדערע רייכע וואָדעוויל נומערען.

אימפּיריעל טעאטער

אין אימפּיריעל טעאטער (געווענענער פּענטיידזשעס) איז אראנזשירט געווארען לבוד דער „איסטער" וואָך, א רייכער סטיידזש פּראָגראַם, און איך א שעהנער סקרין פיטשור. עס איז א ראָמאנס, וואָס איז זעהר שעהן געפיטשערט געווארען. זעען גרעי, ווערט געזעהן אין א בילד וואָס רופט זיך „דאָס ליכט פון די מערב־שטערען'. דאָס דאָזיגע בילד איז דאָס ערשטע, וואו מען הערט זעען גרעי ריידען. אינ'ם בילד באטייליגט זיך אויך א „קעסט" פון אנדערע פּאָפּולערע מואוויי־אקטיאָרען, איינשליסענדיג הערי גרין, פון זיין באריהמט בילד „דער קיבעצער".

אויפ'ן סטיידזש איז פאראן א גר־מער וואָס רופט זיך „זכרונות פון גרויסע קאָמפּאָזיטאָרען". עס איז א נומער פון געזאנג, דערצו איז אויך פאראן, די בא־גלייטהרט, אז ער האָט דעם מאנוסקריפּט געקויפט ביי אן אונבעקאנטען.

אויפנעדעקט א גנבה פון א ווערט־פולען אידישען מאנוסקריפּט

אין א בעקאנטער פראנקפּארטער אי־דישער אנטיקוואַרען בוכהאנדלונג איז גע־קומען א פּערזאָן און פּאָרגעשלאָגען פאר־קויפען א ווערטפולע פּערגאמענט האנד־שריפט. דער מאנוסקריפּט האָט ענטהאל־טען א רש"י פּירוש צו די נביאים און האָט געשטאמט פון 14־טען יאָהר הונדערט. ווי אויך א פּירוש צום מחזור פון 12־טען יאָהר־הונדערט. די בוכהאנדלונג האָט דעם מאנוסקריפּט געקויפט. קורץ נאכדעם איז ערשיענען פון דרוק דאָס 20־טע באנד פון „יאהרבוך פון דער אידיש ליטעראַרישער געזעלשאפט", אין וועלכער דער מאנוס־קריפּט איז געווען נענוי בעשריבען און אפילו טייל־ווייז פאָטאָגראפירט. ווי עס האָט זיך ארויסגעוויזען, האָט דער ראָזו־מענט אָנגעהערט צו דער מיטעל־דייטשער שטאאטס ביבליאָטעק, וועלכע האָט אפילו נאָך ניט געהאט באמערקונג, אז דער מאנו־סקריפּט איז צוגעגעבען געווארען.

א דאנק דער ענערגישער אקציע פון דער פּאָליציי איז געלונגען צו געפינען און ארעסטירען דעם פארקויפער פון מאנו־סקריפּט, א קריסט, וועלכער האָט ער־לעדהרט, אז ער האָט דעם מאנוסקריפּט געקויפט ביי אן אונבעקאנטען.

ביליגער ווי איבעראל

ניט פארגעסט

241 קווין סט. וו.

דעם גרויסען דזשולערי סטאָר פון

ג. קלינג

ריימאנדס און וואטשעס

די בעסטע אין דער וועלט. קומט און איבערצייגט זיך.

א סעט פון 26 שארפע מעסערס, גאָפּעל און לעפעל פאר בלויז

$7.95

נאָר אין

G. KLING

241 QUEEN STREET W.

ELGIN 8021

קומט א גאנצע וואָך, שבת בייטאָג איז געשלאָסען.

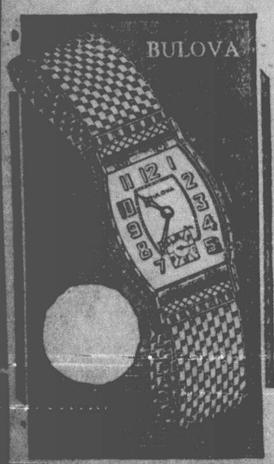

א פאריזער יונג אידיש אינגעל איז געווארען א גרויסער פילם־סטאר

מיר לייענען אין פאריזער „היינט": א אידיש קינד, א אינגעלע פון 10 יאָהר איז אנגאזשירט געווארען דורך א בעקאנטער פראנצויזישער געזעלשאפט צו שפּיעלען אין קלאנג־פילם. דאָס אינגעלע — ריימאנד לאפאן — א זוהן פון דער בעקאנטער משפּחה לאפאנס. אין פאריז בעקומט איצט ביי צעהן טויזענט פראנק א חודש אין האָט נאָך גאר גרויסע האָפ־נונגען אויף דער צוקונפט.

ווי אזוי איז עס געשעהן? — נאָר פשוט. אין א צייטונג האָט זיך בעוויזען אן אנאָנס, אז א פילם געזעלשאפט זוכט א בלאָנד אינגעלע פון 8—10 יאָהר, וואָס זאָל באהערשען דייטש און פראנצויזיש. די פאמיליע לאפאן האָט אויך איבערגע־לאָזען דעם אנאָנס. זיי האָבען גראדע אזא אינגעלע — ריימאָנד פון 10 יאָהר. א א בלאָנדער, א לעבעדיגער, וואָס קען גוט פראנצויזיש און ניט שלעכט — אידיש... לערנען זיך האָט ער אפילו קיינמאָל ניט נעהאט קיין גרוים חשק, נאָר דערפאר האָט ער זעהר ליעב געהאט שפּיעלען אין דעם קליינעם טעאטער פון דער שולע און צו דעקלאמירען. האָט די שוועסטער א טראכט געטאן: אפשר צוגעהן אין דער פילם דירעקציע. עס וועט דאָך ניט זיין קיין סך קאנדידאטען, זיכער, לאָמיר פּרו־בירען!

אז זי איז אָבער געקומען מיט'ן קליינעם ברודערעל, האָט זי געטראָפען פארפלייצט די נאס מיט מאמעס וואָס האָבען געפיהרט זייערע קינדער. אויף די שטיגען איז אונמעגליך געווען דורכצוגעהן אלע וואָרטע־זאָלען זענען געווען איבער־פולט, 1800 קליינע קאנדידאטען האָבען זיך אָפּגערופען אויף דעם אנאָנס. אלע ווילען שפּיעלען קינאָ. דער קליינער לאפאן האָט שוין שיעור ניט אָנגעהויבען וויינען: איך וועל שוין זיכער ניט אָנקומען! — דאָך האָט ער געטראכט: אפשר! און ווירקליך נאָך א לאנגען עקזאמען פון די 1800 קאנדידאטלעך האָט מען אויסגע־קליבען צוויי א פראנצויזיש אינגעלע און דאָס אידיש אינגעלע ריימאנד.

עס איז פארגעקומען דער לעצטער קאמף צווישען די צוויי קליינע קינדער. ריימאנד לאפאן האָט געזיגט און זיינע קלאָהרע לעבעדיגע אויגעלעך האָבען מיט פרייד צושטראהלט זיך — איך וועל שפּיעלען קינאָ!

די דירעקציע האָט גלייך געגעבען דעם קליינעם ריימאנד לאפאן א זעהר ווייכטיגע ראָלע אין דער נייער אויספּיהרונג וועלכע זיי גרייטען צו א פילם לויט דער באריהמ־טער פּאָעמע „ערד־קענינג". די דפּעמע איז ספּעציעל אינסצענירט געווארען פאר דעם פילם. א גרויסער דייטשער ארטיסט אטא געביר איז געקומען קיין פאריז שפּיעלען די ראָלע פון דעם פאָטער. די בעקאנטע און שעהנע שוישפּיעלערין מארי קאסט שפּיעלט דאָס מיידעל — שפּיעלט הויפּט ראָלע — דער קליינער ריימאנד לאפאן. זיין כסדר וואקסענדער שרעק אינ'ם קאָנטראסט מיט'ן פאָטערס רוה איז די הויפּט אטראקציע און דראמא־טישע ענטוויקלונג פונ'ם פילם. דער קאָנצ־פילם ווערט געשפּיעלט אין דייטש און פראנצויזיש. דער פילם איז שוין פאר־קויפט געווארען פאר דייטשלאנד, בעל־גיען און שווייץ.

דער קליינער ריימאנד שפּיעלט אין גאנצען אָהן גרים, זיין בלאָנד, העל קעפּעל מיט די העלע אויגען פאסען זעהר צו דער ראָל, וואָס ער דארף שפּיעלען. זיין שטי־מע איז קלאנג פול און האָט פיעל וואָ־רימען, ריהרענדען טאָן. איצט פאהרט דאָס אינגעלע אָפּ אין די וואנען, וואו דער פילם וועט אויסגעפיהרט ווערען אין שע קרייזען.

א חלוץ באוועגונג אין אמעריקא

(פאָרזעצונג פון פּייזיש 4)

באר אז ער זאָל זיך פון דעם דאָזיגען רעכט פרייוויליג אָפּזאָגען. פאקטיש ווערט ביי דעם אמעריקאנער חלוץ געשאפען א באנריף וואו אמעריקע און ארץ ישראל ווערען ביי איהם גייסטיג פארבונדען אלס איין און דיזעלבע העכערע אידעע, און איין און דערזעלבער שטאָלצער מענשלי־כער ציעל. פאר דעם אמעריקאנער חלוץ מוז מען דערפאר צולאָזען אנדערע באַ־דינגונגען.

פאר דעם אייראָפּעאישען חלוץ איז די חלוציות א צווייטע רעליגיאָן. פאר דעם אמעריקאנער חלוץ איז דער פּלאַן אויף א דערהויבענדער, אָבער ניט אָהן א צומיש פון „אדוענטשור" און „טהריל". און פון אלע אנדערע אינטערעסאנטע „איבערלעבענישען" וואָס פאַרנעהמען אזא גרויסען פּלאַץ אין דער אנגלאָ־זאַק־סישער פּראָניער ליטעראטור. דער אמע־ריקאנער חלוץ טראכט איבערהויפּט ניט וועגען „באזעצען זיך" און וועגען א „תכלית". ער איז זיך מודה באלד אין אנהויב אז ער גלויבט ניט אז ער קען אין דער חלוץ ארבייט בלייבען לענגער ווי צוויי דריי יאָהר, און בנוגע דער ווייטע דער צוקונפט זייער וויל ער נעהמען א "טשעשנס". וועט דאָס לאנד איהם געבען אן „אָפּארטיוניטי", אין אן עקאָ־נאָמישען אדער גייסטיגען זין, וועט איהם געבען א מעגליכקייט דארט צו עקזיסטי־רען, איז ער גרייט צו ווידמענען דעם לאנד זיין לעבען. אויב ניט, איז אמעריקע אלע־מאָל זיין היים.

עס וואָלט געווען אן אומגליקליכער פעהלער ווען מען זאָל אזא מין חלוציזם ניט וועלען אנערקענען אלס א געזונטע אידעע וואָס פארדינט ענטוויקלונג און אונטערשטיצונג. ניט נאָר וואָלט ארץ ישראל דורך אזעלכע חלוצים געוויזען א נייעס געזונטען און אונטערנעהמונגס־לוסטיגען עלעמענט, אן עלעמענט וועל־כען'ס אידעאליזם און קרבנות גרייטקייט טאָר ניט אונטערגעשעצט ווערען — נאָר אויך דער צייטווייליגער חלוציזם וואָלט געווען א געזונטער געווינס פאר אלע באַ־טיילינגען. עטליכע הודערט יונגע מענער און פרויען וועלכע האָבען דורכגעמאכט זייער סטאזש אלס חלוצים אין ארץ ישראל און קומען צוריק קיין אמעריקע, וואָלטען געווארען א לעבעדיגע פּראָפּאַ־גאנדע קראַפט צווישען די אידישע יוגענד מאסען. פאר דער פארשפּרייטונג פון ציוניזם און דער אידישער אויפלעבונגס אידעע אין אמעריקע וואָלט קיין ליטעראַ־טור ניט געקענט אזוי פיעל אויפטאָן ווי די דאָזיגע אויסגעדענקטע ארמיי פון אי־דישען לאנד. דערין דריקט זיך אויך אויס דער שטארקסטער מאָמענט פון דעם אמעריקאנער חלוץ־אידעע: זי באטראכט דעם חלוציזם אלס א „דינסט־פליכט", אלס א פאָטערלענדישען חוב פאר וועל־כען מען טאָר פון קיינעם ניט פארלאנגען מעהר ווי א געוויסע צאָהל יאָהרען. ווער ווייס צי דער אמעריקאנער חלוציזם דריקט דערמיט ניט אויס א געדאנק וועל־כער וואָלט בכלל געדאַרפט אָנגענומען ווערען אלס א פּרינציפּ אין אונזער חלוצישער אויפבאו ארבייט פון ארץ ישראל.

ערשטער אטרעקשאן היינט אין סטענדערד

לקאיר וועכענטליכע פאסאזשיר באדיענונג

צווישען

קענעדע

מאנטרעאל האליפאקס

און

אייראָפּא

כרעטען

פרענט אונז אן פאר אייער איינענער רייזע אין דער אל־טער היים. לאָמיר אויך אראנזשירען צו אריבערברענ־גען אייערע קרובים און פריינט פון אייראָפּא. מיר וועלען אייך העלפען צו באַ־קומען די נייטיגע דאָקומענ־טען. אויך רעגולערע וועכ־ענטליכע עקספּרעס באדיע־נונג פון ניו־יאָרק מיט די שנעלסטע שיפען.

געלט נעשיקט איבער און אויסגעצאָלט אין יעדע סאָרט געלט.

פאר אינפאָרמאציע ווענדעט זיך צום לאָקאַלען אגענט אדער:

NORTH GERMAN LLOYD

1178 PHILLIPS PLACE.
MONTREAL, QUE.
REGINA, EDMONTON,
VANCOUVER, WINNIPEG,
TORONTO, HALIFAX,
CALGARY